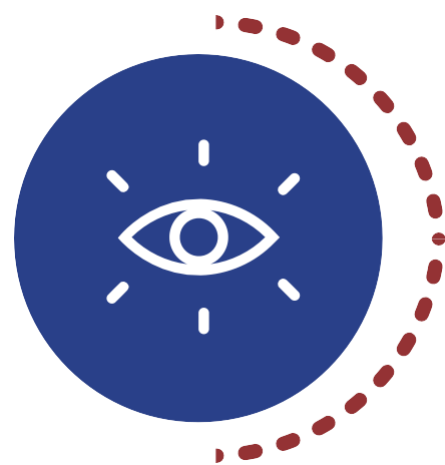

PERHOUSE: USŁUGI OSOBISTE I DOMOWE W POLSCE

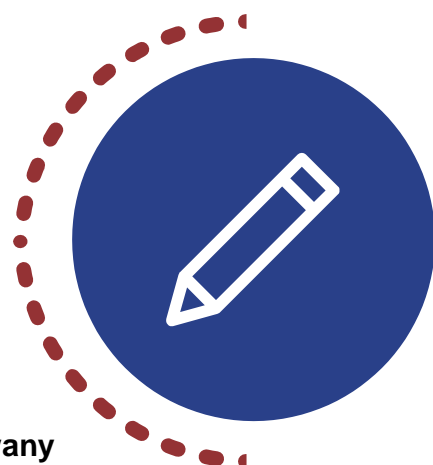
1 PROJEKT PERHOUSE

- Dąży do **poprawy warunków pracy i jakości usług osobistych i domowych** (PHS) poprzez stosunki przemysłowe w krajach Europy Środkowej.
- PHS definiuje się jako **szeroki zakres usług**, takich jak opieka nad dziećmi, seniorami oraz osobami z niepełnosprawnościami; sprzątanie; naprawy domowe; prace ogrodnicze i inne prace domowe świadczone w/na rzecz gospodarstwa domowego.
- W celu przeanalizowania struktury sektora PHS, jakości miejsc pracy i usług oraz znaczenia dialogu społecznego w sektorze PHS na poziomie krajowym i unijnym w projekcie zastosowano podejście oparte na wielu metodach, takich jak **desk research, ankiety, wywiady i badania fokusowe**.

2 PHS W POLSCE

- Rynek pracy domowej w Polsce jest **słabo uregulowany** (Klakla i in., 2023, s. 3) i opiera się na dwóch systemach: ochrony zdrowia i pomocy społecznej (Ad-PHS, 2020).
- Usługi osobiste i domowe są zazwyczaj **nierejestrowane**.
- Osoby pracujące w szarej strefie były najczęściej zatrudnione w **budownictwie lub przy naprawach i remontach** (18,7%) oraz **pracach ogrodniczych i rolniczych** (14,9%). Oszacowano, że w 2022 r. z pracy nierejestrowanej korzystało **408 000 gospodarstw domowych** (Główny Urząd Statystyczny, 2024).
- Raport European Labour Authority (2022) dotyczący pracy nierejestrowanej w sektorze PHS wskazuje, że jest on **zdominowany przez kobiety** (75-90% w całej UE-27, z wyjątkiem usług naprawczych), jak ma to miejsce w przypadku usług opiekuńczych.

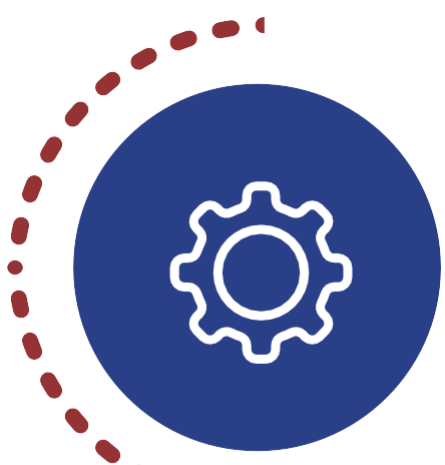
3 WYZWANIA DLA PHS

- **Prekaryjne warunki pracy** i niska jakość pracy (dochód, bezpieczeństwo zatrudnienia, zabezpieczenie społeczne, czas pracy, autonomia w pracy, reprezentacja interesów zbiorowych).
- Wysoki udział **pracy nierejestrowanej**.
- Niski poziom przestrzegania obowiązujących przepisów.
- **Niskie nakłady/budżet** usług publicznych.
- Znaczny udział **pracowników znajdujących się w trudnej sytuacji** (migranci, kobiety).
- **Niski poziom uzwiązkowienia** (ze względu na rozproszenie pracowników, charakter działalności i znaczny udział pracowników o niepewnym statusie pobytu).
- **Brak dialogu społecznego**.
- **Drenaż opieki/potrzeba profesjonalizacji**.

4 PODMIOTY SPOŁECZNE W PHS

- **Instytucje państwowe** (z założenia): Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej; Ministerstwo Zdrowia.
- **Związki zawodowe**: Komisja Pracownic i Pracowników Domowych Ogólnopolskiego Związku Zawodowego "Inicjatywa Pracownicza", Konfederacja Pracy Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych (OPZZ), NSZZ "Solidarność" oraz Forum Związków Zawodowych (FZZ).
- **Organizacje pracodawców**: Konfederacja Lewiatan, Stowarzyszenie Agencji Zatrudnienia (SAZ).

5 DIALOG SPOŁECZNY W PHS

- **Brak skutecznego dialogu społecznego dotyczącego PHS**, pomimo funkcjonowania Rady Dialogu Społecznego.
- Brak wystarczająco silnej i doświadczonej reprezentacji pracowników zajmujących się usługami osobistymi i domowymi, z wyjątkiem **Komisji Pracownic i Pracowników Domowych**.
- **Skomplikowane prawodawstwo**, nierzadko wymagające dodatkowej interpretacji.
- **Pomijanie partnerów społecznych/konsultacji społecznych** dotyczących sektora PHS w procesie legislacyjnym.

6 IMPLIKACJE DLA POLITYKI PHS

- Ustanowienie **ram prawnych** mających na celu ograniczenie pracy nierejestrowanej i promowanie poprawy warunków pracy.
- **Modernizacja instytucji rynku pracy** (wprowadzenie przyjaznych dla użytkownika usług cyfrowych).
- Ustanowienie **forum krajowego dialogu społecznego poświęconego PHS** i wspieranie udziału reprezentatywnych organizacji (pracodawców i pracowników).
- **Zapobieganie dyskryminacji krzyżowej** poprzez zwiększanie świadomości społecznej i współpracę między interesariuszami.